

ORGANISATIE VAN DE WINTERCAMPAGNE 2012

procedure nr.: E612
datum: 21.10.2011
versie: nr. 2.4
opgesteld door: DCPB
gevalideerd door: Philippe Houdart
bestand: E612 v2.4
bijlagen: -

1. Doelstelling

Deze procedure beschrijft het kader van de wintercampagne 2012 die het FAVV organiseert in de rundveestapel, verduidelijkt de regels en afspraken die daaromtrent met de betrokken partijen en stakeholders zijn vastgelegd en legt de verantwoordelijkheden vast van elke actor.

2. Wettelijke basis

- koninklijk besluit van 7 mei 2008 betreffende de bestrijding en uitroeiing van blauwtong;
- koninklijk besluit van 6 december 1978 betreffende bestrijding van de runderbrucellose;
- koninklijk besluit van 16 december 1991 betreffende de bestrijding van de runderleucose;
- koninklijk besluit van 17 oktober 2002 betreffende de bestrijding van rundertuberculose;
- koninklijk besluit van 23 maart 2011 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor runderen;
- koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen;
- wet van 24 maart 1987 betreffende de diergezondheid.

3. Bestemmelingen

- medewerkers van het Agentschap;
- veehouders;
- dierenartsen;
- DGZ/ARSIA, CODA, CDD-ERA.

4. Afkortingen

- ARSIA: Association régionale de santé et d'identification animales asbl;
- As-ELISA: antistoffen ELISA;
- BT: blauwtong;
- CDD-ERA: Coördinatie van de diergeneeskundige diagnostiek – epidemiologie en risicoanalyse;
- CODA: Centrum voor onderzoek in de diergeneeskunde en de agrochemie;
- DGZ: Diergezondheidszorg Vlaanderen vzw;
- DCPB: dienst crisispreventie en crisisbeheer;
- IBR: infectieuze boviene rhinotracheïtis;

- PCE: provinciale controleëenheid
- RT PCR: reverse transcriptase polymerase chain reaction.

5. Inleiding

Het Voedselagentschap organiseert elke winter een monitoring van de rundveestapel. Daarbij worden diverse ziekten opgespoord en is er, behalve de “klassieke” ziekten brucellose, leucose en tuberculose, ook ruimte voor opduikende ziekten, ziekten waarvoor in de komende jaren mogelijk een officieel bestrijdingsprogramma zal opgestart of uitgewerkt worden en ziekten waarvoor weinig of geen epidemiologische gegevens voor handen zijn. Het wetenschappelijk comité van het FAVV heeft hiervoor in 2009 en 2010 verschillende adviezen verstrekt (adviezen 26/2009, 05/2010 en 10/2010).

Daarnaast wordt er van de monsters genomen in het kader van de wintercampagne een serotheek aangelegd die toelaat om de analyses te spreiden in de tijd en te beschikken over historische monsters waarop desgewenst een retrospectieve analyse kan uitgevoerd worden.

6. Kader van de campagne 2012

6.1. Onderdelen van de campagne

De wintercampagne 2012 bestaat uit 4 verschillende luiken.

Luik 1 – monitoring blauwtong op sentinelbedrijven

De cross-sectionele studie op 300 sentinelbedrijven (melkveebedrijven) kadert in de herhaalde monitoring voor blauwtong zoals beschreven in de instructie E613 – organisatie van de monitoring op sentinelbedrijven. Bovenop de ronde gepland in oktober 2011, zal een monsterneming uitgevoerd worden in het kader van de wintercampagne. Daarbij worden op elk beslag de runderen van 8 tot 14 maanden oud bemonsterd: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) en ongestold bloed (met EDTA) van 15 niet-gevaccineerde dieren (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn).

Deze monitoring heeft tot doel om de afwezigheid van circulatie van blauwtongvirus in onze rundveestapel aan te tonen (d.m.v. virologisch en serologisch onderzoek) en is nodig om opnieuw de vrije status voor blauwtong aan te vragen.

Luik 2 – cross-sectionele studie wintercampagne

De cross-sectionele monitoring voor blauwtong op sentinelbedrijven wordt aangevuld met een cross-sectionele studie op 450 at random geselecteerde beslagen. Op elk beslag worden 40 runderen bemonsterd:

- categorie 6-12 maanden ouderdom: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) van 10 runderen (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn);
- categorie 12-24 maanden ouderdom: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) van 10 runderen (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn);
- categorie ouder dan 24 maanden: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) van 20 runderen (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn).

Dit luik van de monitoring heeft tot doel om het serologisch onderzoek naar IBR mogelijk te maken, de serotheek aan te vullen en de vaccinatiegraad tegen blauwtong van de rundveestapel te bepalen (door middel van onderzoek naar specifieke antilichamen).

Luik 3 – monsternemingen brucellose

De monitoring van risicodieren (of risicobeslagen) voor brucellose betreft een serologisch onderzoek naar zowel brucellose als leucose en is gericht op:

- alle dieren ouder dan 12 maanden, uitgezonderd meststieren, die gehouden worden op sommige beslagen uit de tracerings van een uitbraak van brucellose;
- alle dieren ouder dan 12 maanden, uitgezonderd meststieren, die gehouden worden op een beslag met een niet conform resultaat voor brucellose in het abortusprotocol en waar nog geen volledig stalbilan werd uitgevoerd;
- alle individuele dieren van meer dan 24 maanden ouderdom, in de afgelopen 3 jaar geïmporteerd uit risicolanden voor brucellose;
- een steekproef van 750 beslagen met meer dan 50 geboren kalveren per jaar en waarvoor in het afgelopen jaar geen abortus werd onderzocht; op elk van deze beslagen moeten 20 monsters gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) genomen worden in de categorie vrouwelijke dieren van meer dan 24 maanden ouderdom (of alle dieren in deze categorie indien er minder dan 20 aanwezig zijn).

Per beslag wordt in het kader van het luik brucellose slechts één opdracht gegeven. Daarbij wordt prioriteit gegeven aan de categorie “tracerings van een uitbraak” en vervolgens “volledig stalbilan” en “risico-invoer”. Een opdracht in het kader van het luik brucellose kan uiteraard wel gecombineerd worden met een opdracht in het kader van de andere luiken van de wintercampagne.

Luik 4 – bilan tuberculose

In het luik tuberculose dienen de volgende individuele dieren of categorieën dieren te worden getuberculineerd:

- alle individuele dieren ouder dan 12 maanden, in de afgelopen 3 jaren geïmporteerd uit risicolanden voor tuberculose;
- alle individuele dieren ouder dan 6 weken die gehouden worden op een beslag dat voorkomt in de tracerings van een uitbraak van tuberculose;
- alle vrouwelijke dieren ouder dan 24 maanden van de beslagen waar thuisverkoop gebeurt van melk of zuivelproducten.

6.2. Algemeen kader

De campagne wordt binnen het volgende kader georganiseerd:

- Ze betreft enkel rundvee en rundveebeslagen.
- De monsternemingen worden beperkt tot de maanden januari en februari 2012.
- De tuberculinaties kunnen worden uitgevoerd vanaf het ontvangen van de opdracht tot en met februari 2012.
- De monsters worden genomen door de bedrijfsdierenartsen (of de plaatsvervangende bedrijfsdierenartsen).
- De tuberculinaties worden uitgevoerd door de bedrijfsdierenartsen (of de plaatsvervangende bedrijfsdierenartsen).
- De monsters betreffen gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) (luiken 2 en 3) en, op sentinelbedrijven (luik 1), gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) en ongestold bloed met EDTA.

De algemene taakverdeling is als volgt:

- De algemene organisatie is in handen van het FAVV.

- De selectie van de beslagen gebeurt door het CDD-ERA voor wat betreft de te bemonsteren beslagen en door het FAVV voor wat betreft de te tuberculineren beslagen, de beslagen uit de tracersing brucellose en de beslagen met een abortus met een niet conform resultaat voor brucellose maar zonder een volledig stalbilan.
- De praktische voorbereiding is in handen van DGZ/ARSIA.
- De bedrijfsdierenartsen zijn verantwoordelijk voor de monsternemingen en tuberculinaties.
- Het ontvangen, verwerken en conditioneren van de monsters gebeurt door DGZ/ARSIA.
- De analyses worden uitgevoerd en gerapporteerd door DGZ/ARSIA en het CODA.
- De algemene resultaten van de campagne worden geanalyseerd en gerapporteerd door het CDD-ERA.

6.3. Te onderzoeken ziekten

Voor de wintercampagne 2012 zijn de volgende ziekten weerhouden:

- blauwtong,
- brucellose,
- leucose,
- tuberculose,
- IBR.

7. Instructies voor de veehouder

7.1. Algemeenheden

De verantwoordelijkheden van de veehouder zijn deze van elk officieel monitoringprogramma. Er wordt – zoals ook wettelijk bepaald – van de veehouder als verantwoordelijke van het beslag verwacht dat hij de bedrijfsdierenarts uitnodigt voor de monsterneming en de nodige schikkingen treft zodat de dierenarts zijn opdracht in optimale omstandigheden kan uitvoeren.

Dit betekent concreet dat verwacht wordt dat de veehouder:

- zijn bedrijfsdierenarts tijdig contacteert en afspraken maakt omtrent de uit te voeren monsternemingen en/of tuberculinaties;
- de te bemonsteren of te tuberculineren dieren vastzet;
- zorgt dat alle dieren correct geïdentificeerd zijn (koninklijk besluit van 23 maart 2011 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor runderen);
- de dierenarts bijstaat wanneer deze de monsternemingen of tuberculinaties uitvoert of afleest;
- alle nodige administratieve informatie ter beschikking houdt van de dierenarts.

Indien de verantwoordelijke van het beslag weigert om de dierenarts uit te nodigen of bij te staan bij het uitvoeren van de bloedneming of de tuberculinaties, dan zal het beslag ambtshalve als verdacht worden beschouwd en zal het geblokkeerd worden tot de gevraagde opdracht uitgevoerd is (*artikel 32 van het koninklijk besluit van 17 oktober 2002 betreffende de bestrijding van rundertuberculose; artikel 54 van het koninklijk besluit van 6 december 1978 betreffende bestrijding van de runderbrucellose; artikel 23 van het koninklijk besluit van 16 december 1991 betreffende de bestrijding van runderleucose*). Bovendien betekent deze weigering een wettelijke overtreding onderhevig aan een boete en het opstellen van een proces-

verbaal dat aan de Procureur des Konings kan overgemaakt worden (*artikel 23, 3°, b) van de wet van 24 maart 1987 betreffende de diergezondheid; artikel 3 van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen*).

7.2. Vergoedingen

Een veehouder wiens bedrijf een sentinelbedrijf is voor blauwtong zal, zoals voorzien in de instructie E613 – organisatie van de monitoring op sentinelbedrijven, de wettelijk voorziene vergoeding van 26,40 euro ontvangen voor de monsterneming voorzien in luik 1 van de campagne.

Voor andere monsternemingen en activiteiten is er geen vergoeding voor de veehouder voorzien.

8. Instructies voor de dierenarts

8.1. Algemeenheden

De bedrijfsdierenarts (of de plaatsvervangende bedrijfsdierenarts) is verantwoordelijk voor:

- het uitvoeren van de geplande monsternemingen volgens de onderstaande instructies (onder voorbehoud dat hij tijdig door de veehouder werd uitgenodigd);
- het bewaren van de monsters in optimale omstandigheden tot deze kunnen worden afgeleverd aan of opgehaald worden door DGZ/ARSIA;
- het overmaken van zijn planning betreffende de tuberculinaties aan de betrokken PCE;
- het uitvoeren van de tuberculinaties, het aflezen ervan na 72 uren en het rapporteren van de resultaten.

Elke dierenarts krijgt daartoe voor elk te bemonsteren of te tuberculineren beslag een opdracht van DGZ/ARSIA. De opdracht zal vermelden of de monsterneming of tuberculinatie individuele dieren, dan wel één of meerdere leeftijdscategorieën of de ganse stal betreft. DGZ/ARSIA stellen hetzij een lijst met individueel te bemonsteren dieren, dan wel een lijst met dieren die behoren tot de te bemonsteren leeftijdscategorie ter beschikking.

De dierenarts controleert zijn dienstopdrachten na ontvangst.

- Indien hij meent in de onmogelijkheid te zijn om een bepaalde opdracht uit te voeren, dan verwittigt hij de PCE hiervan schriftelijk per mail of per fax (zie punt 11). Hij vermeldt daarbij de identificatie van het beslag, de reden van het niet (kunnen) uitvoeren van de monsterneming of de tuberculinatie, alsook de betrokken opdracht.
 - Indien de PCE oordeelt dat de reden geldig is, dan brengt ze de veehouder, de dierenarts en DGZ/ARSIA hiervan op de hoogte.
 - Indien de PCE oordeelt dat de reden ongeldig is of onvoldoende gemotiveerd, dan zullen de monsterneming of de tuberculinatie alsnog binnen de gestelde periode moeten uitgevoerd worden. De veehouder en de dierenarts worden hiervan door de PCE op de hoogte gebracht.
- Indien de bedrijfsdierenarts een bepaalde opdracht niet kan uitvoeren omdat er geen enkel te bemonsteren of te tuberculineren dier meer deel uitmaakt van het beslag, dan verwittigt hij tevens DGZ/ARSIA hiervan schriftelijk.

Indien de bedrijfsdierenarts geconfronteerd wordt met een weigering van de verantwoordelijke van het veebeslag om de gevraagde monsterneming of tuberculatie te laten uitvoeren, dan zal hij de PCE hiervan onmiddellijk schriftelijk per mail of per fax (zie punt 11) op de hoogte stellen.

Indien de bedrijfsdierenarts niet beschikbaar is voor de wintercampagne, dan verzekert hij zich ervan dat zijn opdrachten worden uitgevoerd door de plaatsvervangende bedrijfsdierenarts(en).

8.2. Richtlijnen

Zoals aangegeven in punt 6, hangen de omvang van een monsterneming en het aantal te bemonsteren dieren af van het luik van de campagne. De onderstaande cijfers geven het aantal dieren aan dat voor de betrokken leeftijdscategorie dient bemonsterd te worden. Indien de groep minder dieren bevat, dan worden ze in principe allemaal bemonsterd.

- Luik 1 – monitoring op sentinelbedrijven:
 - categorie 8-14 maanden ouderdom: ongestold bloed (met EDTA) en gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) van 15 niet-gevaccineerde dieren (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn);
- Luik 2 – cross-sectionele studie wintercampagne:
 - categorie 6-12 maanden ouderdom: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) van 10 runderen (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn);
 - categorie 12-24 maanden ouderdom: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) van 10 runderen (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn);
 - categorie ouder dan 24 maanden: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) van 20 runderen (of alle dieren indien er minder aanwezig zijn).
- Luik 3 – bilan brucellose
 - alle dieren ouder dan 12 maanden, uitgezonderd meststieren, van sommige beslagen uit de opvolging van een uitbraak: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans);
 - alle dieren ouder dan 12 maanden, uitgezonderd meststieren, die gehouden worden op een beslag met een niet conform resultaat voor brucellose in het abortusprotocol en waarbij nog geen volledig stalbilan werd uitgevoerd: gestold bloed (buisje zonder anticoagulans);
 - individueel aangeduide dieren (ingeval van invoer): gestold bloed (buisje zonder anticoagulans);
 - categorie vrouwelijke dieren ouder dan 24 maanden (ingeval van het ontbreken van een abortusonderzoek): 20 monsters gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) of alle dieren indien er minder aanwezig zijn.

De bedrijfsdierenarts leeft de onderstaande richtlijnen strikt na wat betreft de monsternemingen en de tuberculaties. Ingeval van overtreding kan zijn erkenning ingetrokken worden (*koninklijk besluit van 20 november 2009 betreffende de erkenning van de dierenartsen*).

- De wintercampagne 2012 loopt voor wat betreft de monsternemingen van 1 januari 2012 tot 29 februari 2012. De tuberculaties daarentegen kunnen aanvangen eens de opdracht ontvangen werd; zij kunnen tot 29 februari 2012 uitgevoerd worden.
Dit heeft de volgende praktische consequenties:
 - Alle monsternemingen en tuberculaties dienen te worden uitgevoerd in het aangegeven tijdsbestek.
 - Monsternemingen, die voor 1 januari 2012 of na 29 februari 2012 uitgevoerd worden, worden niet geanalyseerd noch vergoed.

- De bloedmonsters moeten ten laatste op 29 februari 2012 worden afgeleverd of toekomen bij DGZ/ARSIA. Monsters, die na 29 februari 2012 worden afgeleverd aan DGZ/ARSIA, worden niet geanalyseerd; evenmin wordt dan de betrokken opdracht vergoed. Concreet betekent dit:
 - indien de dierenarts de bloedmonsters zelf aflevert bij DGZ/ARSIA, dan kan hij desnoods nog een bloedname uitvoeren op 29 februari, op voorwaarde dat hij de monsters nog die dag aflevert.
 - indien de dierenarts de monsters laat ophalen door DGZ/ARSIA, dan dient hij de laatste bloedneming te plannen rekening houdend met de laatste ophaalbeurt/rondrit van februari door DGZ/ARSIA;
- Tuberculinaties kunnen nog worden uitgevoerd tot en met 29 februari 2012. Het resultaat van de aflezing ervan kan nog gemeld worden aan DGZ/ARSIA tot 5 maart 2012. Voor resultaten die na deze datum worden gemeld, zal geen vergoeding worden uitbetaald.
- De monsternemingen en tuberculinaties dienen te gebeuren secundum artem.
 - De monsterneming dient zo uitgevoerd te worden dat monsters van goede kwaliteit bekomen worden.
 - De bloedbuisjes moeten ongeveer
 - 8 ml gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) bevatten zodat na het verwerken van de monsters voldoende serum ter beschikking is voor de voorziene analyses en de serotheek.
 - 4 ml ongestold bloed (met EDTA) bevatten.
 - Contaminatie van monsters en kruiscontaminatie tussen monsters dient voorkomen te worden.
 - Tuberculinaties moeten zo uitgevoerd worden, dat zij correct kunnen afgelezen worden. Dit betekent dat de huid, waar de tuberculinatie zal gebeuren, moet worden geschoren en gereinigd, dat de dosis tuberculine in de huid wordt geïnjecteerd en de aanwezigheid van de injectieknobbel wordt gecontroleerd. Na 72 uren wordt de dikte van de huid op de injectieplaats gemeten.
- De monsters moeten zo snel mogelijk en in goede conditie worden afgeleverd aan DGZ/ARSIA.
 - "Zo snel mogelijk" betekent dat een monster binnen de 7 kalenderdagen na de monsterneming moet afgeleverd zijn aan DGZ/ARSIA.
Bv. monsters genomen op 15.02.2012 en afgeleverd op 23.02.2012 worden geweigerd (meer dan 7 dagen tussen monsterneming en afleveren), monsters genomen op 01.02.2012 en afgeleverd op 08.02.2012 worden aanvaard (max. 7 dagen tussentijd).
 - "In goede conditie" betekent dat de dierenarts de monsters tot het afleveren in optimale omstandigheden dient te bewaren om kwaliteitsvermindering van de monsters te voorkomen. Praktisch betekent dit:
 - voor gestold bloed (buisje zonder anticoagulans): het bloed gedurende enkele uren aan kamertemperatuur laten stollen en vervolgens bewaren aan 4°C;
 - voor ongestold bloed (met EDTA): het busje na het vullen schommelen om stolling te voorkomen en vervolgens bewaren aan 4°C.

De kwaliteit van de monsters zal door DGZ/ARSIA bij aankomst in het laboratorium geëvalueerd worden. Indien bij aankomst bij DGZ/ARSIA meer dan 2 monsters van een beslag niet voldoen aan de gangbare kwaliteitsvereisten, dan zullen de veehouder en de dierenarts van de PCE opdracht krijgen om nieuwe, conforme monsters van de betrokken dieren te nemen en deze binnen de 7 kalenderdagen (te rekenen vanaf het op de hoogte brengen door de PCE) te bezorgen bij DGZ/ARSIA. Ingeval van niet respect van deze herbemonstering, worden alle

monsters van het beslag niet geanalyseerd, noch vergoed.

- De dierenarts meldt het resultaat van een tuberculatie aan DGZ/ARSIA binnen de 2 werkdagen die volgen op het aflezen ervan. Ingeval van een ongunstige of twijfelachtige reactie, verwittigt de dierenarts daarnaast onmiddellijk de PCE telefonisch en bevestigt dit per fax of per e-mail (zie punt 11).
- De dierenarts leeft alle administratieve verplichtingen na:
 - Alle monsters worden correct geïdentificeerd. Waar meegeleverd met de opdracht, worden de identificatiemiddelen (stickers) ter beschikking gesteld door DGZ/ARSIA gebruikt.
 - De aanvraagdocumenten worden aan de hand van de gebruikelijke richtlijnen correct ingevuld/aangevuld. Daarbij worden de volgende onderzoeksmotieven aangegeven:
 - luik 1 – monitoring BT op sentinelbedrijven: BT SENTINEL
 - luik 2 – cross-sectionele studie wintercampagne: WINTERSCREENING
 - luik 3 – monsternemingen brucellose:
 - motief 1: BRU WS
 - motief 2 (naargelang de aanleiding):
 - SUIVI BRU ingeval van een veebeslag uit de tracering van een haard,
 - BILAN BRU / OPVOLGING ABORTUS ingeval van een veebeslag met abortus zonder volledig stalbilan,
 - IMPORT RISK (TRIM) ingeval van invoer/handelsverkeer uit een risicoland,
 - HERD NO ABORTION ingeval van een veebeslag zonder abortusonderzoek.

8.3. Vergoedingen

Het Fonds betaalt op basis van kostenstaten, die door de dierenarts aan de PCE worden overgemaakt, de volgende vergoedingen aan de dierenartsen voor de monsterneming en aflevering bij DGZ/ARSIA van monsters van goede kwaliteit.

- Luiken 1 en 2 – monitoring blauwtong op sentinelbedrijven en cross-sectionele studie wintercampagne:
 - wettelijke basis: KB van 7 mei 2008 betreffende de bestrijding en uitroeiing van blauwtong,
 - bedrijfsbezoek: 26,40 euro per beslag,
 - monsterneming: 2,63 euro per monster.
- Luik 3 – monsternemingen brucellose:
 - wettelijke basis: KB van 6 december 1978 betreffende de bestrijding van de runderbrucellose
 - bedrijfsbezoek: 20,41 euro per beslag,
 - monsterneming: 2,10 euro per monster.
- Luik 4 – bilan tuberculose:
 - wettelijke basis: KB van 17 oktober 2002 betreffende de bestrijding van rundertuberculose;
 - bedrijfsbezoek: 20,41 euro per beslag,
 - tuberculatie: 1,60 euro per tuberculatie.

Er wordt per luik van de campagne slechts 1 bezoek betaald per beslag, ook indien de dierenarts de monsterneming in verschillende keren uitvoert. Er wordt geen vergoeding betaald voor monsters die buiten de voorziene periode worden genomen of afgeleverd, noch voor monsters van onvoldoende kwaliteit (maximaal 2 “slechte” monsters per beslag) of die langer dan 7 dagen bewaard werden vooraleer ze bij DGZ/ARSIA afgeleverd werden. Er worden evenmin vergoedingen betaald voor tuberculaties die na 29 februari 2012 worden uitgevoerd of die na 5 maart 2012 worden gemeld.

Ingeval fraude of herhaalde en vergaande slordigheden bij de monsternemingen of tuberculinaties worden vastgesteld, verliest de betrokken dierenarts, ongeacht de andere sancties die genomen worden, alle recht op vergoedingen voor de lopende campagne. In dat kader is het belangrijk om te noteren dat het FAVV steekproefsgewijs DNA-onderzoek zal laten uitvoeren op serum en ongestold bloed van willekeurig en gericht gekozen veebeslagen.

De vergoedingen worden volgens de gangbare procedures toegekend op basis van trimestriële kostenstaten met overeenstemmende factuur die gecontroleerd worden door de betrokken PCE. De modellen van deze kostenstaten zitten vervat in de aangehaalde wetgeving.

9. Instructies voor de laboratoria

9.1. Algemeenheden

DGZ/ARSIA en CODA zijn verantwoordelijk voor de volgende taken:

- Het CDD-ERA maakt de selectie van de te bemonsteren bedrijven, uitgezonderd de beslagen of dieren die door het FAVV worden geselecteerd (zie punt 6.2).
- DGZ/ARSIA bezorgen zo vroeg mogelijk in november-december 2011 aan de dierenartsen alle noodzakelijke documentatie en informatie omtrent de uit te voeren monsternemingen en tuberculinaties. De beide laboratoria zijn tevens het aanspreekpunt voor de dierenartsen voor praktische vragen omtrent de wintercampagne.
- DGZ/ARSIA verwittigen de veehouders op wiens beslag bloedmonsters moeten genomen worden of waar moet getuberculineerd worden.
- DGZ/ARSIA ontvangen, verwerken en conditioneren de monsters en controleren daarbij de conformiteit en visuele kwaliteit van de monsters (hemolyse, kleur, geur en troebelheid).
- DGZ/ARSIA en het CODA voeren de analyses uit.
- Het CDD-ERA ziet toe op de selectie en eventuele validatie van de analysemethoden.
- Het CDD-ERA analyseert en rapporteert de algemene resultaten van de wintercampagne.

9.2. Praktische voorbereiding

DGZ/ARSIA maken aan de hand van de lijsten van de te bemonsteren en te tuberculineren beslagen aan elke betrokken dierenarts een werkpakket over. Dit werkpakket zal voor elk beslag aangeven of bevatten:

- welke monsternemingen en tuberculinaties verwacht worden;
- de leeftijdscategorie en identificatie van de dieren die moeten bemonsterd worden (individuele selecties) of in aanmerking komen voor bemonstering (steekproef);
- de identificatie van de dieren die moeten getuberculineerd worden (individuele selecties);
- alle nodige informatie betreffende de campagne, de monsternemingen en de tuberculinaties;
- alle benodigde formulieren die de monsters moeten vergezellen naar het laboratorium;
- alle benodigde documenten die nodig zijn om de uitvoering en de aflezing van de uitgevoerde tuberculinaties te rapporteren;
- ingeval van ARSIA, de nodige barcodes om te kleven op individuele bloedmonsters.

DGZ/ARSIA maken de formulieren voor monsternemingen en tuberculinaties op beslagen zonder

bedrijfsdierenarts over aan de betrokken PCE.

9.3. Verwerken van de monsters

De bloedmonsters betreffen monsters gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) of monsters ongestold bloed (met EDTA). Behalve deze beide monstertypes worden er geen andere monsters aanvaard.

Alvorens monsters te conditioneren, voeren DGZ/ARSIA een kwaliteitscontrole uit van de aangeleverde monsters. Deze kwaliteitscontrole heeft betrekking op:

- het respecteren van de opdracht, nl. het bemonsteren van de diverse leeftijdscategorieën volgens het luik van de wintercampagne waaronder het veebeslag valt;
- het respecteren van de administratieve instructies door de dierenarts: correct ingevuld analyseaanvraagformulier (inbegrepen correct ingevuld motief), correct geïdentificeerde monsters, maximale tussentijd van 7 dagen tussen monsterneming en aanleveren van de monsters;
- de fysieke kwaliteit en de visuele aspecten van de monsters (hemolyse, kleur, geur, troebelheid).

Indien meer dan 2 monsters van een beslag niet beantwoorden aan de gestelde eisen, dan zullen DGZ/ARSIA dit onmiddellijk melden aan de betrokken PCE van het FAVV (telefonisch of per mail, zie punt 11) met vermelding van de identificatie van het beslag, van de dierenarts en van de dieren. De PCE zal op haar beurt de veehouder en de dierenarts contacteren om een onmiddellijke herbemonstering op te leggen van de niet-conforme monsters. In afwachting van de nieuwe monsters, die binnen de 7 kalenderdagen dienen toe te komen bij DGZ/ARSIA, worden de conforme monsters van het beslag geconditioneerd maar niet geanalyseerd. Ingeval de dierenarts de nieuwe opdracht niet naleeft, dan worden de reeds ontvangen monsters van het beslag niet geanalyseerd. In dat geval wordt er ook geen LIMS-dossier aangemaakt.

Bij het conditioneren worden de volgende regels gerespecteerd:

- Van elk monster ongestold bloed met EDTA wordt minimaal 0,6 ml ongestold bloed overgebracht in een microtube met barcode, die door het CODA ter beschikking wordt gesteld.
- Van elk monster gestold bloed wordt een volume serum in één of meerdere microtubes overgebracht, voldoende om enerzijds de voorziene analyses uit te voeren en anderzijds de serotheek aan te leggen.
- Het vullen van de blokken gebeurt als volgt:
 - Voor de serotheek en de analyses die ze zelf uitvoeren, bepalen DGZ/ARSIA zelf de volgorde van de monsters op de blokken.
 - Voor de monsters die aan het CODA worden bezorgd, gebeurt de opvulling van de blokken verticaal. Daarbij worden de posities A1 t.e.m. D1 verplicht vrijgelaten; de posities E1 t.e.m. H1 mogen facultatief vrijgelaten worden.
- De blokken bestemd voor het CODA worden als volgt geïdentificeerd (de laatste 4 cijfers lopen chronologisch op):
 - door ARSIA: 2012/AR/BLT/01 0001,
 - door DGZ: 2012/DG/BLT/01 0001.

DGZ/ARSIA maken een monster dat bestemd is voor een analyse door het CODA binnen maximaal 7 dagen over aan het CODA.

De 3 laboratoria zullen de gebruikelijke administratieve gegevens uit Sanitel en omtrent de uitgevoerde analyses opnemen in het LIMS. Betreffende de resultaten van de analyses worden naast de kwalitatieve resultaten ook kwantitatieve gegevens geregistreerd. Er wordt hiervoor verwezen naar de lijst van

variabelen, die in onderling overleg tussen de laboratoria is vastgelegd.

9.4. Analyse van de monsters

De analyses worden met de onderstaande analysemethoden uitgevoerd en als volgt verdeeld over de laboratoria:

- blauwtong: RT-PCR (CODA), As-ELISA (DGZ/ARSIA);
- brucellose: microagglutinatietest (DGZ/ARSIA), daarnaast een As-ELISA (DGZ/ARSIA) ingeval de microagglutinatietest positief is; alle analyses worden dus in serie uitgevoerd;
- leucose (op gepoolde of individuele monsters): As-ELISA (DGZ/ARSIA);
- IBR: gE-ELISA (DGZ/ARSIA).

Aanvullend zal ARSIA een DNA-profiel bepalen van de monsters die door het FAVV worden aangeduid.

9.5. Rapportering

Betreffende de rapportering van de resultaten worden de volgende richtlijnen nageleefd:

- De rapportering en uitwisseling van nuttige gegevens tussen de laboratoria gebeurt zoveel als mogelijk elektronisch op basis van de lijst van variabelen waarvan sprake onder punt 9.3.
- Het CODA rapporteert elektronisch en schriftelijk aan ARSIA en elektronisch aan DGZ.
- De 3 laboratoria rapporteren wekelijks de gegevens elektronisch aan het FAVV via de afgesproken contactpunten.
- De laboratoria delen alle resultaten, uitgezonderd de resultaten van de bepaling van een DNA-profiel, schriftelijk of elektronisch aan de betrokken dierenartsen en eventueel veehouders mee. Daarbij:
 - rapporteert ARSIA zowel de resultaten van de eigen analyses als die van het CODA;
 - rapporteert DGZ enkel de resultaten van de analyses die het zelf uitgevoerd heeft;
 - rapporteert het CODA schriftelijk de resultaten van haar analyses aan de dierenartsen die hun monsters bij DGZ hebben ingediend.
- ARSIA meldt de resultaten van de bepaling van een DNA-profiel elektronisch en schriftelijk aan het FAVV.
- De laboratoria melden niet-conforme resultaten via de gebruikelijke kanalen van de meldingsplicht per telefoon, elektronisch en schriftelijk aan het FAVV.

9.6. Opvolging van de campagne

DGZ en ARSIA sturen tussen 13 en 20 februari 2012 een eenmalige herinnering aan de bedrijfsdierenartsen die de opgelegde taken (bloednamen of tuberculinaties) nog niet uitgevoerd hebben.

Voor 15 maart 2012 maken DGZ en ARSIA aan elke PCE per mail (zie punt 11) een lijst over van opdrachten die niet uitgevoerd werden. Deze lijsten worden eveneens aan het hoofdbestuur overgemaakt op de adressen pri@favv.be en ccc@favv.be.

9.7. Vergoedingen

De 3 laboratoria worden voor hun werkzaamheden vergoed volgens de afspraken gemaakt in de raamcontracten met het FAVV.

10. Rol van het FAVV

10.1. Algemeenheden

Het FAVV is verantwoordelijk voor de volgende taken:

- de algemene voorbereiding en begeleiding en informatieverbreiding;
- het opleggen van bijkomende monsterneming aan de veehouders en aan de dierenartsen;
- het opvolgen van de hercontroles ingeval van een niet-conform resultaat van een tuberculatie, een analyse brucellose of leucose of een virologische analyse voor blauwtong;
- het doorsturen van de formulieren voor monsternemingen en tuberculaties van beslagen zonder bedrijfsdierenarts, aan een aangeduide (bedrijfs)dierenarts;
- het schriftelijk verwittigen van DGZ/ARSIA van geannuleerde opdrachten;
- het schriftelijk verwittigen van DGZ/ARSIA bij administratieve wijziging van de bedrijfsdierenarts van een geselecteerd beslag tijdens de wintercampagne.

10.2. Opvolging van niet-conforme monsters

Wanneer meer dan 2 monsters van een beslag niet beantwoorden aan de gestelde kwaliteitseisen, dan melden DGZ/ARSIA dit onmiddellijk aan de betrokken PCE. Deze melding loopt via de afgesproken contactpunten (per telefoon en per mail, zie punt 11) van de PCE aangeduid voor de opvolging van de wintercampagne met vermelding van de identificatie van het beslag, van de dierenarts en van de dieren waarvan de niet-conforme monsters afkomstig zijn.

De PCE zal op haar beurt onmiddellijk de veehouder en de dierenarts telefonisch contacteren om een herbemonstering op te leggen van de niet-conforme monsters. De nieuwe monsters dienen binnen de 7 kalenderdagen toe te komen bij DGZ/ARSIA. De PCE zal deze opdracht ook schriftelijk bevestigen. Ingeval de dierenarts deze nieuwe opdracht niet naleeft, dan worden ook de reeds ontvangen conforme monsters van het beslag niet geanalyseerd. Er wordt dan geen vergoeding toegekend voor de monsternemingen op het beslag.

10.3. Opvolging van hercontroles

Ingeval van een ongunstig of twijfelachtig resultaat bij een analyse voor brucellose of leucose of bij een tuberculatie, zal de PCE de gebruikelijke opvolging realiseren.

Daarnaast zal er enkel bij niet-conforme resultaten van de virologische analyse van monsters voor blauwtong met behulp van de RT-PCR een hercontrole van de betrokken dieren gebeuren. Dergelijke hercontrole zal in principe door het FAVV worden uitgevoerd ten einde de conformiteit van de monsters en een korte doorlooptijd te kunnen garanderen.

Daartoe gelden de volgende richtlijnen:

- Het CODA meldt niet-conforme resultaten van de virologische analyse van monsters voor BT met behulp van de RT-PCR onmiddellijk aan de DCPB van het FAVV.

- De DCPB geeft op haar beurt de betrokken PCE opdracht tot het herbemonsteren van het betrokken dier of de betrokken dieren.
- De PCE voert de herbemonstering uit binnen de 7 kalenderdagen na het overmaken van het niet-conforme resultaat. De monsterneming behelst zowel het nemen van een monster ongestold bloed met EDTA voor een virologische analyse, als een monster gestold bloed (buisje zonder anticoagulans) voor een serologisch onderzoek.
- De PCE maakt de monsters onmiddellijk rechtstreeks aan het CODA over via de dispatching van het FAVV, zonder te passeren via DGZ/ARSIA. Ze verwittigt daartoe de DCPB, die op haar beurt de dispatching van het CODA zal verwittigen dat er monsters wachten in het dispatching centrum te Melle of te Gembloux.
- Het CODA haalt zelf de monsters op in de dispatching centra en zal deze ook zelf conditioneren en analyseren ter bevestiging of ontkenning van het resultaat van het originele monster.

10.4. Opvolging van de niet uitgevoerde opdrachten

Elke PCE ontvangt ten laatste op 15 maart 2012 vanwege DGZ en ARSIA een lijst met opdrachten die niet uitgevoerd werden. Voor elk beslag op deze lijst waarvoor geen melding is gebeurd van de onmogelijkheid om de opdracht uit te voeren zal de PCE de nodige opvolging geven zoals voorgeschreven door het hoofdbestuur van het FAVV.

11. Contactgegevens van de PCE (sector primaire productie)

<u>PCE</u>	<u>e-mailadres</u>	<u>Fax</u>	<u>Telefoonnummer</u>
Antwerpen	pri.ant@favv.be	03/202.28.11	03/202.27.11
Vlaams Brabant	pri.vbr@favv.be	016/39.01.05	016/39.01.11
Waals Brabant	pri.brw@favv.be	010/42.13.80	010/42.13.40
Oost-Vlaanderen	pri.ovl@favv.be	09/210.13.20	09/210.13.00
West-Vlaanderen	pri.wvl@favv.be	050/30.37.12	050/30.37.10
Henegouwen	pri.hai@favv.be	065/40.62.10	065/40.62.11
Luik	pri.lie@favv.be	04/224.59.01	04/224.59.11
Limburg	pri.lim@favv.be	011/26.39.85	011/26.39.84
Luxemburg	pri.lux@favv.be	061/21.00.79	061/21.00.60
Namen	pri.nam@favv.be	081/20.62.02	081/20.62.00

12. Timing

Deze procedure is van toepassing vanaf 01.11.2011.